

Nr 305.

Av herr **Hedlund** i Östersund **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 225, angående lönereglering för landsfiskaler m. m.

I avlåten proposition, nr 225, har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till lönereglering för landsfiskaler m. m.

Såsom från regeringshåll vid fjolårets riksdag yttrades, har frågan om en reform av landsfiskalsorganisationen varit utsatt för »ett sällsynt oblikt öde». Redan två år efter den nuvarande organisationens tillkomst befunnos landsfiskalernas löneförmåner alltför knappt tillmätta. 1920 års riksdag nödgades därför besluta om en tillfällig löneförbättring. Före 1927 års riksdag förelåg ett av 1924 års landsstatslönesakkunniga utarbetat förslag till lönereglering för bl. a. landsfiskalerna. Av det vid sagda års statsverksproposition fogade statsrådsprotokollet framgår, att föredragande departementschefen då ansåg tiden vara mogen för frågans lösning, men att statsfinansiella skäl hindrade en proposition i ämnet. Departementschefen sade sig till fullo beakta »de svårigheter och olägenheter, som följa av ett ytterligare uppskov med frågan om definitiv lönereglering för landsfiskalerna». Under följande årtionde igångsattes åtskilliga utredningar, som berörde landsfiskalsorganisationen. Dessa utredningars resultat ansågs böra avvaktas innan landsfiskalernas lönespörsmål kunde bli föremål för slutligt avgörande. 1937 års riksdag hemställde i skrivelse till Kungl. Maj:t om vidtagande av sådana åtgärder, att en reform av åklagarväsendet måtte skyndsammast möjligt föreläggas riksdagen. Känt är hurusom 1940 års riksdag i princip godkände en omorganisation och lönereglering beträffande landsfiskalsbefattningarna. Tidsläget befanns då emellertid icke lämpligt för att låta reformen omedelbart träda i kraft.

Av det anförda torde framgå, att landsfiskalerna på grund av ogynnsamma förhållanden år efter år fått vänta på en välbehövlig löneförstärkning. Som en följd härav har en mängd befattningshavare, som dock ansett sig kunna hysa berättigad förhoppning att under sin tjänstetid få se löneregleringen förverkligad, nödgats avgå med pensionsförmåner, som avpassats efter en alltför ringa lön. Efterlevande till landsfiskaler, som under nämnda tid avlidit, hava fått åtnöjas med en pension, som vida understigit vad efterlevande till likvärdiga befattningshavare vid reglerade verk kommit i åtnjutande av.

Uti den föreliggande propositionen anföres, att uppskjutandet av reformens ikraftträdande från den 1 juli till den 1 oktober 1941, som föranletts av önskvärdheten att bespara statsverket vissa kostnader, skäligen hör med-

föra, att de landsfiskaler, som under denna mellantid avgå, tillförsäkras den nya och högre pensionen. Denna synpunkt synes oss vara principiellt riktig. Då emellertid det uppskov med reformens ikraftträdande, som föranleddes av 1940 års riksdagsbeslut, jämväl tillkom för att bespara statsverket utgifter, synes oss samma skäl kunna med starkt berättigande anföras för att de befattningshavare, som till följd av uppnådd pensionsålder avgått eller komma att avgå efter riksdagens principbeslut och till dess den nya organisationen träder i kraft, måtte berättigas erhålla den högre pensionen. Enligt vad vi inhämtat, skulle genom ett bifall till denna hemställan fem landsfiskaler komma i åtnjutande av sagda förmån. Tjänstepensionen till landsfiskal utgör f. n. 3 300 kronor jämte dyrtids- och kristillägg, medan pensionsunderlaget till befattningshavare i lönegrad A 22 uppgår till 4 476 kronor jämte dyrtids- och kristillägg enligt samma procentsats.

Efterlevande till landsfiskaler, som avlidit sedan riksdagsbeslutet i fjol, böra rättvisligen även erhålla samma pension, som skolat tillkomma dem om den avlidne tillhört lönegrad A 22. Pensionsunderlaget till änka efter landsfiskal utgör 1 236 kronor. För änka efter befattningshavare i 22:a lönegraden är pensionsunderlaget 1 950 kronor. I bägge fallen utgå dyrtids- och kristillägg, ehuru efter olika procentsatser. Såvitt vi äro riktigt underrättade, hava två landsfiskaler avlidit under den tid, varom här är fråga.

Den kostnad för det allmänna, som skulle uppstå för tillgodoseende av förevarande behjärtansvärda ändamål, är ju skäligen ringa i jämförelse med den kostnadsbesparing, som statsverket vunnit genom att uppskjuta reformens ikraftträdande ett år.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställes, att riksdagen ville besluta,

att pension till landsfiskaler, för vilka på grund av uppnådd pensionsålder efter den 1 juli 1940 inträtt skyldighet att avgå från innehavd befattning, skall utgå såsom om de vid avgången varit befattningshavare i 22:a lönegraden, samt

att efterlevande till landsfiskaler, som efter angivna datum avlidit, skola åtnjuta den pension, som skolat tillkomma dem om den avlidne vid dödsfallet varit befattningshavare i nyssnämnda lönegrad.

Stockholm den 17 maj 1941.

Verner Hedlund.

Axel Lindqvist.

Gust. Mosesson.

Gustaf Arnemark.

Gust. E. Andersson.